

I. megoldás. A bal oldali hányadosnak minden (valóságos) háromszögben van értelme, mert a nevező sohasem 0. Ugyanis a koszinusz függvény (0° -tól 180° -ig) csökkenő, tehát

$$\cos \alpha + \cos \beta > \cos \alpha + \cos(\beta + \gamma) = \cos \alpha + \cos(180^\circ - \alpha) = 0.$$

A feltevésből átszorzással és 0-ra redukálással

$$\sin \alpha + \sin \beta - \sin \gamma (\cos \alpha + \cos \beta) = 0.$$

Innen $\sin \gamma = \sin [180^\circ - (\alpha + \beta)] = \sin(\alpha + \beta) = \sin \alpha \cos \beta + \cos \alpha \sin \beta$ beírásával, a négyzetes összefüggés alapján, majd szorzattá alakítással $(\sin \alpha + \sin \beta) - \sin \alpha \cos \beta - \cos^2 \alpha \sin \beta - \sin \alpha \cos^2 \beta - \cos \alpha \sin \beta \cos \beta = (\sin \alpha + \sin \beta)(1 - \cos \alpha \cos \beta) - (1 - \sin^2 \alpha) \sin \beta - \sin \alpha(1 - \sin^2 \beta) = (\sin \alpha + \sin \beta)(-\cos \alpha \cos \beta + \sin \alpha \sin \beta) = -(\sin \alpha + \sin \beta) \cdot \cos(\alpha + \beta) = 0$.

Mivel $\sin \alpha + \sin \beta$ mindkét tagja pozitív, tehát összegük $\neq 0$, azért innen $\cos(\alpha + \beta) = 0$, azaz $\alpha + \beta = 90^\circ$, az állításnak megfelelően. Eszerint a γ szög derékszög.

Koplányi Erzsébet (Budapest, Zrínyi I. lg. II. o. t.)

II. megoldás. (1) bal oldalán a számlálót és a nevezőt szorzattá alakítva, a jobb oldalon pedig a $\sin x = 2 \sin x/2 \cos x/2$ azonosság alapján:

$$\frac{\sin \alpha + \sin \beta}{\cos \alpha + \cos \beta} = \frac{2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2}}{2 \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2}} = \frac{\sin \frac{\alpha + \beta}{2}}{\cos \frac{\alpha + \beta}{2}},$$

$$\sin \gamma = \sin(\alpha + \beta) = 2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha + \beta}{2}.$$

A kapott két kifejezés egyenlőségéből, a 0-tól különböző számlálóval egyszerűsítve

$$\cos^2 \frac{\alpha + \beta}{2} = \frac{1}{2}, \quad \cos \frac{\alpha + \beta}{2} = \frac{1}{\sqrt{2}}, \quad \frac{\alpha + \beta}{2} = 45^\circ, \quad \alpha + \beta = 90^\circ,$$

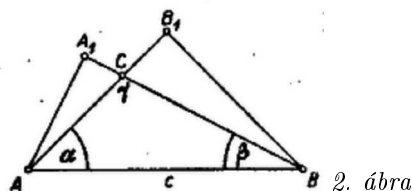
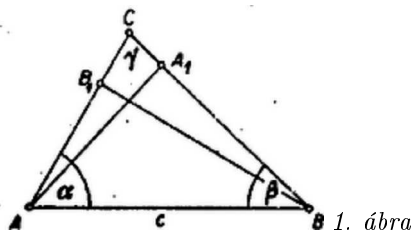
ugyanis $\alpha + \beta < 180^\circ$, $(\alpha + \beta)/2 < 90^\circ$, tehát koszinusza pozitív.

Udvardy Antal (Budapest, Táncsics M. g. III. o. t.)

III. megoldás. Megmutatjuk, hogy ha γ hegyesszög, vagy ha tompaszög, akkor a feltevés nem teljesülhet. Rendezéssel és a szinusz-tétel felhasználásával (1) így alakítható:

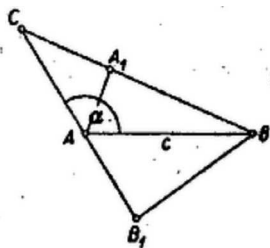
$$\frac{\sin \alpha}{\sin \gamma} + \frac{\sin \beta}{\sin \gamma} = \cos \alpha + \cos \beta, \quad \frac{a}{c} + \frac{b}{c} = \cos \alpha + \cos \beta,$$

$$(2) \quad a + b = c \cos \alpha + c \cos \beta.$$

Ha α és β hegyesszögek, akkor a jobb oldal tagjai az AB_1 , BA_1 szakaszok hosszát adják, ahol A_1 , B_1 magasságtalppontok (1. ábra). Mármost ha γ hegyesszög, akkor $AB_1 < AC = b$, $BA_1 < BC = a$, tehát $c \cos \alpha + c \cos \beta < a + b$, ellentétben a feltevés (2) alakjával. Ha pedig γ tompaszög, akkor $AB_1 > AC$, $BA_1 > BC$, és így $c \cos \alpha + c \cos \beta > a + b$ (2. ábra).

Ha α és β egyike, pl. α nem hegyes szög: $\alpha \geq 90^\circ$, akkor γ hegyes szög, és ismét az előbbi első esetre jutunk, ugyanis ekkor is fennáll $c \cos \alpha \leq 0 < b$ (3. ábra).

3. ábra

Könnyű belátni viszont, hogy, $\gamma = 90^\circ$ esetén (1) teljesül, így ugyanis $\cos \alpha = \sin \beta$, $\cos \beta = \sin \alpha$ és mindkét oldalon 1 áll.

Lippai Pál (Szeged, Radnóti M. g. IV. o. t.)

Megjegyzések. 1. A (2) összefüggést (1)-nek abc -vel való szorzásával, majd a terület 2-szeresével való osztásával is megkaphatjuk:

$$\frac{a(bc \sin \alpha) + b(ac \sin \beta)}{\cos \alpha + \cos \beta} = c(ab \sin \gamma), \quad \frac{a + b}{\cos \alpha + \cos \beta} = c.$$

Parragh Zoltán (Budapest, I. István g. III. o. t.)

2. Számos dolgozat az állítás fordítottját bizonyította, vagyis hogy derékszögű háromszögben fennáll (1). Ezek a kitűzött feladatot nem oldották meg.